

KURULUŞU: Sendikalar işkolu esasına göre kurulur. Toplu sözleşmenin yapılmasında işyerinin girdiği iş koluna bakılır. İşkoluna göre sendikalaşma olur. İşkolları kanunda sayılmıştır. Sınırlı sayıdadır. Bir işyeri kanunda sayılan herhangi bir işkoluna girmediyse Genel İşler denilen işkoluna girer. Yardımcı işlerde çalışanlar sendikalaşmak istedikleri zaman asıl işin olduğu işkolundaki sendikaya üye olmak durumundadırlar.

İŞÇİ SENDİKASI: İşçi Sendikasının kurulması için öncelikle işçi sıfatı aranır. Fikilen çalışıyor olması şartı vardır. Kurucularda fiil ehliyetini sahip olmak ve belirli suçlardan hüküm giymemiş olmak şartları aranır. Sendika kurmak için asgari 7 işçinin biraraya gelmesi şarttır. Sendikanın kuruluşu için izin yada onay gerekli değildir fakat sendika tüzüğü hazırlanması zorunludur. Tüzük Sendikanın anayasasıdır. Tüzük ve gerekli belgeler hazırlandıktan sonra sendika merkezinin bulunacağı ilin valiliğine dilekçe ile başvurulur. Belgelerin valiliğe teslim edilmesiyle sendika tüzel kişiliğini kazanmış olur. Valilik belgeleri inceler ve kanuna aykırılık tespit ederse düzeltilmesi için süre verir. Süre içinde düzeltilmezse mahkeme kapatma kararı verebilir. Valiliğin düzeltme için verdiği süre 1 aydır. Daha sonra mahkeme safhasında 60 günü aşmayan bir süre verilir.

İŞVEREN SENDİKASI: İşveren Sendikası bakımından, o iş kolunda kurulu en az 7 işverenin biraraya gelmesi gerekir. Bunun istisnası kamu işveren sendikalarıdır. Onun için 7 kamu işverenin biraraya gelme şartı yoktur.

KONFEDERASYON: Sendikaların üst yapısıdır. Konfederasyonlar 5 farklı iş kolunda kurulu sendikaların biraraya gelmeleri ile kurulur. Konfederasyonun tüzel kişi olarak organları vardır. Zorunlu organlar Genel Kurul, Yönetim Kurulu ve Disiplin Kurulu ile Denetim Kuruludur.

SENDİKA ÜYELİĞİ: İşçi sendikasına üye olmak için öncelikle işçi olmak ve sendikanın girdiği iş kolunda çalışıyor olmak gereklidir. İşçi sıfatına sahip olduğundan itibaren sendikaya üye olunabilir. İşçilerin, toplu sözleşmenin getirdiği haklardan yararlanabilmesi için, toplu sözleşme yapan sendikaya üye olması gereklidir. Sendika üyeliği için işçinin 15 yaşını doldürmüştür olması gerekir. 15 yaşından küçük olanların sendikaya üye olmaları mümkün değildir.

Türkiyede kanunun getirdiği sisteme göre; sendikaya üye olmayan işçiler de, üyelik aidatı miktarındaki dayanışma aidatını ödemek koşuluyla toplu sözleşmenin getirdiği haklardan faydalanabilirler.

İşçinin sendika üyeliği için yönetim kuruluna yaptığı başvuru kabul edildiğinde üyelik ilişkisi başlamış sayılır. Yönetim Kurulu, 30 gün içerisinde başvuruya cevap vermezse, bu sürenin dolduğu tarih itibarıyla üyelik kazanılmış olur.

Kanun, sendika üyelik başvurusunun ancak haklı sebeplerin varlığı halinde reddedilebileceğini belirtmiştir. Haklı sebep olmadan üyelik talebi redd edilen işçinin 30 gün içinde dava açma hakkı vardır.

İşçiler aynı anda, aynı iş kolunda birden fazla sendikaya üye olamaz.